

Motion till riksdagen

1986/87:L105

Margareta Gard (m)

Äktenskapsbalk m. m. (prop. 1986/87:1)

En lagstiftning bör vara sådan att den i normalfallet överensstämmer med den allmänna rättsuppfattningen. Den i propositionen föreslagna förändringen av arvsrätten vad gäller efterlevande make samt gemensamma barn är inte i överensstämmelse med den allmänna rättsuppfattningen. Den nu föreslagna förändringen får mera ses som ett led i avskaffandet av arvsrätten. Förslaget överensstämmer inte heller med den i andra fall hävdade principen om ekonomisk självständighet för båda parterna i ett äktenskap.

Propositionen föreskriver enligt 3 kap. 1 § att för den som är gift skall kvarlåtenskapen tillfalla den efterlevande maken med fri förfoganderätt. Om bröstarvingar finns men ej är gemensamma barn skall arvskifte ske, om inte bröstarvingarna avstår sin arvsrätt till förmån för den efterlevande maken. Förrättas arvskifte har den efterlevande maken rätt att behålla värdet av fyra basbelopp av den gemensamma egendomen.

Ingenting hindrar att den efterlevande maken gör av med all egendom som han fått med fri förfoganderätt.

Det finns inga skäl att frångå huvudregeln i nuvarande lagstiftning vad gäller arvsrätten för make och bröstarvingar.

Ett visst förstärkt skydd för den efterlevande maken är dock befogat. Det som talar för detta är behovet av att kunna behålla bostaden och bohaget för den efterlevande maken. Gällande rätt medger ett efterlevandeskydd på fyra basbelopp, vilket inte torde räcka i de fall bostaden utgörs av en villa eller bostadsrätt.

En ökning av efterlevandeskyddet intill tolv basbelopp är befogad i de fall bröstarvingarna är gemensamma barn. Tillhör bröstarvingarna kretsen av icke gemensamma barn bibehålls nuvarande regeln om fyra basbelopp.

I 1912:69 års lag om vissa internationella rättsförhållanden rörande äktenskaps rättsverkan 1 § 2 p. regleras invandrande makars förmögenhetsförhållanden av lagen i den stat mannen vid äktenskapets ingående tillhörde. Detta kan i vissa fall medföra rättsförluster för våra invandrare.

En ändring av detta förhållande bör möjliggöras på följande sätt: Invandrande makar vars inbördes rättsförhållande regleras enligt utländsk lag bör tillerkännas rätt att i enklare former än genom äktenskapsförord avtala att svensk lag skall tillämpas på deras rättsförhållanden.

T. ex. bör en anmälan hos pastorsämbetet kunna göras om att makarnas inbördes rättsförhållanden skall regleras enligt svensk lag.

Det bör ankomma på vederbörande utskott att utforma erforderlig lagtext.

Hemställan

Mot. 1986/87
L105

Med anledning av det ovan anförda hemställs

1. att riksdagen beslutar att nuvarande huvudregel vad gäller arvsrätten för make och bröstarvingar skall bibehållas.
2. att riksdagen beslutar att efterlevandeskyddet för make, när bröstarvingarna utgörs av gemensamma barn, höjs från fyra basbelopp till tolv basbelopp.
3. att riksdagen hos regeringen begär förslag med innebörden att invandrande makar vars inbördes rättsförhållande regleras enligt utländsk lag skall tillerkännas rätt att i enklare former än genom äktenskapsförord avtala att svensk lag skall tillämpas på deras rättsförhållanden.

Stockholm den 10 november 1986

Margareta Gard (m)